

DOMIŠLJIJA NE POZNA MEJA!

Igre od tu in tam na katehetski način

Simona Jeretina

Tonino Lasconi nas spodbuja, naj igra postane del kateheze – ne kot zabavni premor med njenimi posameznimi deli, temveč kot njen sestavni del. Igra v katehezo vnaša sproščenost, spodbuja sodelovanje, hkrati pa omogoča lažje pomnjenje, spoznavanje določenih vrednot in resnic, učenje novih ter utrjevanje že poznanih vsebin. Otroke celostno nagovarja, vodi k sodelovanju z drugimi, pomaga graditi občestvo in spodbuja k pogovoru. Načrtovana igra vzgaja, da bi sporočilo mogli ponotranjiti in prenesti v življenje.

Včasih se kateheti ustrašimo, da nimamo dovolj časa za pripravo različnih igralnih pripomočkov ali pa da ti ne ustrezajo tematikam, ki jih najdemo v veroučnih učbenikih. Zavedati se moramo, da še tako običajna igralna plošča ali navadne žogice iz že zaprašnega zabojnika zlahka postanejo sodoben katehetski pripomoček. Na tržišču obstaja tudi nekaj že pripravljenih iger z versko tematiko. Vključimo domišljijo in jih uporabimo na različne načine, ne le v skladu s priloženimi pravili. Prav gotovo ima vsak katehet doma nekaj papirja in voščenske, v učilnici pa tablo. Z nekaj potezami lahko v nekaj trenutkih pred nami nastanejo igralna polja, mreža za odkrivanje gesel, povezanih z bogoslužnimi predmeti, ali svetopisemska pokrajina, po kateri bomo spoznavali pot Svete družine. Ne bojmo se, da bi s tem evangeljsko sporočilo izgubilo svojo resnost in pomen. Nikakor! Otroci in mladi zlahka začutijo, kaj je igra in kaj je oznanilo, o katerem pričujemo. Pomembno je, da nas v vseh urah kateheze – bolj ali manj dinamičnih – spremlja Sveto pismo, ki naj ne bo le na posebnem mestu v učilnici, temveč tudi na posebnem mestu v poteku veroučne ure. Igra naj svetopisemskega sporočila in razlage verskih resnic nikoli ne nadomešča, temveč osvetljuje in pogloblja. Tokratna priloga prinaša nekaj spodbud in predlogov, kako naša kateheza lahko dobi vsaj malo igrivega pridiha.

Načini vključevanja igre v katehezo

▪ Igra kot uvodna motivacija

- *Znane gibalne igre, ki jih lahko povežemo z vrednoto, o kateri se bomo pogovarjali.*

Npr. igra »Ali imaš kaj rad svoja dva soseda?« kot uvod v katehezo o strpnosti in ljubezni do bližnjega ali igra »gordijski voz« kot uvod v katehezo o sodelovanju.

- *Razne igre z žogo (izberemo krajše različice).*

Za vsak gol ali zadetek skupina dobi del svetopisemskega citata, gesla, ilustracije, povezane z vsebino kateheze, v katero vstopamo. Na koncu skupaj sestavijo rešitev (npr. »Hodi za menoj!« zakramenti, ilustracije krščanskih simbolov ...).

- *Uganka, napisana na tabli – lahko izpolnjevanje, besedna, slikovna uganka.*

Z rešitvijo otroci ugotovijo temo katehetske ure (svetopisemski odlomek, vrednoto, čas v cerkvenem letu).

- *Dejavnosti z vsakdanjimi pripomočki, s pomočjo katerih ponazorimo sporočilo, ki ga bomo v uri odkrivali.*

Npr. gradnja župnijske cerkve z otroškimi kockami. Ko skupine sestavijo cerkve, jih primerjamo s postavitvijo župnijske cerkve, nato pa pokažemo, kaj se zgodi, če spodnjo kocko izmaknemo – uvod v katehezo o tem, kako pomembna sta v župnijskem občestvu medsebojna povezanost in sodelovanje vsakega posameznika.

▪ Igra, uokoljena v tematiko kateheze

- *Lov na zaklad*

Otroci so navdušeni, če nekajkrat letno običajen potek ure nadomesti daljša igra. V učilnici ali na prostem lahko pripravimo nekaj točk z nalogami (npr. spoznavanje posameznih zakramentov, obdobja cerkvenega leta, sestave Svetega pisma). Na koncu naj rešitve posameznih točk pripeljejo do osrednjega sporočila (svetopisemska misel, pomen zakramenta, konkreten simbol).

- *Ali veš?*

Npr. »pot svetnikov«: življenjepisi posameznih svetnikov lahko spoznavamo s pomočjo poti, ki vodi po posameznih točkah (lahko so poimenovane po krajih svetnikovega delovanja) v učilnici. Otroci na točkah preberejo ali z rešitvijo ugank spoznajo različne podatke o življenju svetnika. Znanje na koncu preverimo s kratkim kvizom.

- *Tematska namizna družabna igra*

Uporabimo lahko ploščo znane družabne igre, ki ji nekoliko spremenimo namembnost glede na temo veroučne ure. Primeri: na plošči za »človek ne jezi se« vsako deseto polje spremenimo v vprašaj (skupina, ki pride na polje, odgovarja na izžrebano vprašanje, povezano s temo), nekaterim pa dodamo oznako SP (skupina, ki pride na polje, išče izžrebani svetopisemski citat). Ploščo za namizno igro pa lahko oblikujemo tudi sami in jo popolnoma prilagodimo tematiki (npr. zgradba svete maše, od adventa do božiča, pot v obljubljeni deželo ...). Za polja lahko uporabimo tudi različne karte (npr. enko, navadne karte, jungle speed, šmarnične karte), ki jim določimo posebne vrednosti (polja vprašanj, polja razmisleka ...).

▪ Igra kot dramatizacija:

Uprizoritev z razdeljenimi vlogami (otroci po skupinah zaigrajo npr. priliko o usmiljenem Samarijanu), kratka lutkovna predstava (otroci prizor zaigrajo s preprostimi prstnimi lutkami), pantomima, igre vlog. Otroci lahko dramatizirajo svetopisemski odlomek ali zgodbo iz življenja, ki služijo kot izhodišče za pogovor. Dobro je, da menjamo metodo priprave: samostojno, delno vodeno, po predlogi ...

▪ Igra za utrjevanje snovi

Veroučenci bodo obravnavano snov igranje usvojili, če jo bomo ponovili s pomočjo različnih iger (nekaj minut na uro): metanje žogice (npr. za ponavljanje zapovedi, zakramentov), kviz, potapljanje ladjic (namesto ladjic lahko odkrivamo adventne sveče, šmarnice, jagode rožnega venca ..), metanje balinčkov (vprašanja glede na polja, ki jih zadenejo), spomin (npr. križev pot – ilustracija in postaja) ...

Igralni pripomočki za igre pri katehezi:

- *igralne plošče/karte različnih družabnih iger (npr. Activity, človek ne jezi se, spomin, karte vseh vrst, igre z versko tematiko ...);*
- *igralni rekviziti različnih športnih iger (npr. balinčki, žoge, keglji ...);*
- *namensko izdelane igralne plošče (glede na tematiko);*
- *različni predmeti kot igralne figure (npr. frcanje kovancev v določena polja po krogu cerkvenega leta ...);*
- *računalniško pripravljene projekcije (npr. odkrivanje polj in ugibanje romarskih cerkva ter uvrščanje v posamezne škofije ...)*
- *Papir/tabla in pisalo (npr. potapljanje ladjic, štiri v vrsto ...).*

Koristne povezave:

- Slovenski katehetski urad: <http://sku.rkc.si>
- Pastoralne datoteke na rkc.si: <http://datoteke.rkc.si>
- Oratorijska gradiva: <http://gradiva.oratorij.net>
- Duhovna družina »Delo«: <http://www.daswerk-fso.org/slovenisch/?cat=19>
- Združenje italijanskih katehetov: <http://catechisti.it>
- Gradivo za katehezo na Qumran.net: <http://www.qumran2.net/index.php>
- Gradivo za katehezo na Grafica pastorale: <http://www.graficapastorale.it>
- Zbirke iger, metod in delavnic: <http://usposabljanje-voditeljev.skavt.net/gradiva-za-trenerje>
- Delavnice in literatura o igrah: www.mladinski-ceh.si
- Navodila za izdelavo namizne igre:
 - <http://www.wikihow.com/Make-Your-Own-Board-Game>
 - <http://www.toolsforeducators.com/boardgames>
 - <http://edweb.sdsu.edu/courses/edtec670/boardgame/BoardGameDesign1.html>
 - http://www.ehow.com/how_2046016_make-board-game.html
- Predlogi za biblične dramatizacije:
 - <http://www.max7.org/resource.aspx?id=fab89427-06c3-4a1e-95d0-4f085e378412&creatinguser=1>